

Posudek oponenta bakalářské práce Michaely Štovičkové „Požárská žula a její vlastnosti s ohledem na trvanlivost“

Práce má 23 číslovaných stran a 15 obrázků a 3 tabulky v textu. Grafická úroveň je standardní. Jazyk práce je srozumitelný, vykazuje však drobné gramatické nedostatky.

Cílem práce je podrobná rešerše literatury o požárské žule. Tomu předchází krátké pojednání o dekoračních kamenech obecně, úvod do petrologie granitů, charakteristika jejich zvětrávání a shrnutí jejich využití pro dekorativní účely. Požárská žula samotná je pak regionálně-geologicky začleněna, je popsána její mineralogie a petrologie, využití a jsou uvedeny údaje spjaté s těžbou v historii i současnosti.

Práce je podložena četnými literárními prameny českými i cizojazyčnými. Rešerši lze považovat za vcelku uspokojivě zvládnutou, přesto se však v textu vyskytuje řada nepřesností i formálních nedostatků.

Z hlediska češtiny se místy neshoduje přísudek s podmětem; je to zejména v případech, kdy podmět je vyjádřen v některé z předcházejících vět. Podobně se někde neshodují pády. V psaní geologických období (proterozoikum, paleozoikum, ...), jednotek, těles (středočeský plutonický komplex, ...) se nebo horninových typů často nesprávně objevují velká písmena. Občas se objevují stylistické neobratnosti, jen zčásti způsobené překladem cizojazyčného textu. Procenta ve významu podstatného jména se oddělují od číslice mezerou. V textu je také řada překlepů nebo vynechaných písmen ve jménech (Klomíský, Bets, Vachl). Slovo zesumarizovat je zvláště příšerné a když už, tak by se mělo psát se s.

Některé formality:

V seznamu obrázků se většinou uvádí jen název obrázku; rozhodně tam nepatří obšírné vysvětlivky, Stejný problém je u tabulky 1 v přehledu tabulek. Citace u tabulky 3 je formálně pochybená.

Prohřešky jsou i v seznamu literatury i v odkazech v textu. V případě dvou autorů mají být uvedeni oba dva, od tří výše se uvádí první autor a „další“ (např. Best a Christiansen, 2000; Čepek a Koutek, 1941 atd.).

Irfan a Dearman (1978) byly ženy? (vyčlenily 4 fáze) – str. 7 V seznamu literatury je uvedena pouze citace Irfan (1978).

Práce Chába et al. (2008) chybí v seznamu literatury. Navíc je jednou citována jako Cháb et al. (vysvětlivky k obr. 5), jinde jen jako Cháb (str. 9 dole).

Práce Janouška et al. (2000b) není uvedena v seznamu literatury (a kde je Janoušek et al. 2000a?).

Vysvětlivky k obr. 5 obsahují některé relikty překladu z angličtiny (leucogranity, Zalužanský křemenný monzonite), hornina č. 7 se obvykle označuje jako okrajový typ.

Není odkaz na obr. 11, naopak je dvakrát odkazováno na obr. 13, který ovšem chybí. Chybná čísla jsou i v odkazech na obr. 12 (na něm Žižka) a 14 (pomník legionářů); chybně je uvedeno 14 resp. 15. Tím pádem chybí odkaz na mapu z 19. stol. (obr. 15), kde by rozhodně bylo dobré brzdnu dráhu vyznačit, protože tak skvěle zase vidět není.

Několik poznámek a dotazů:

Proč Petrologie/petrografie? (název kap. 3)

Jak si autorka představuje rozdělení živců? („Hlavními horninotvornými minerály granitů jsou: křemen, alkalický a draselný živec, jejichž zastoupení určuje klasifikaci dle modálního složení (Obr. 2).“ (str. 3 dole)

Co jsou to H₂O volatilie? (str. 4 dole)

Proč hornblendy a biotity? (tamtéž) Jinde v textu se ve stejných horninách uvádějí amfiboly – je rozdíl záměrný?

Xenolit opravdu není obecné označení úlomků ve všech horninách.

Pokud autorka zmiňuje překonávání granitizačních hypotéz a navíc operuje ve středočeském plutonu, bylo by na místě zmínit i českou granitizační školu (dr. Palivcová a další).

Některé věty nejsou úplně šťastné, například „Granitoidy vznikají tavením a intruzí hydratovaných silikátových magmat ze spodní kůry, případně pokročilou diferenciací plášťových magmat a jsou typickým produktem tavby kontinentální kůry“ (protichůdná tvrzení) nebo „Vůči chemickému zvětrávání granity tolik odolné nejsou, kvůli velkému obsahu koncových minerálů z Bowenova reakčního schématu – např. Ca živce, které nejsou na zemském povrchu tolik stabilní“ (v granitu?).

Tab. 1 by si zasloužila podrobnější vysvětlení, protože některé charakteristiky vypadají na první pohled poněkud podivně (S-typ).

Odkud pochází údaj o výpočtu zásob z r. 1963? V práci to není uvedeno.

Závěrem konstatuji, že práce naplňuje cíle vytyčené v úvodu a přes uvedené nedostatky ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 2. 9. 2019

RNDr. Dobroslav Matějka, CSc.

ÚGMNZ PŘF UK